

Warszawa 21-11-2020r

Podobnie jak w uprzednio opiniowanym projekcie, przedłożony projekt Statutu Zarząd Oddziałowy NSZZ FSG przy Nadwiślańskim OSG opiniuje negatywnie i pozostaje na stanowisku, że powinien być on przedmiotem dalszych prac legislacyjnych. Projekt ten jest pełen wewnętrznych sprzeczności i zawiera braki, co do których nie sposób się odnieść. Powyższe powoduje że nie jest możliwym zajęcie pełnego, merytorycznego stanowiska do opiniowanego dokumentu. Dokument ten stanowi raczej wersję roboczą, na etapie początkowych prac legislacyjnych.

W dalszym ciągu nie zostały uwzględnione poprawki zgłaszane uprzednio przez Zarząd Oddziałowy NSZZ FSG przy Nadwiślańskim OSG.

Już na wstępie należy zauważyć że propozycje zmian zmierzają wprost do wprowadzenia autorytarnych rządów struktur krajowych i marginalizacji roli Organizacji Oddziałowych oraz Terenowych. Sprzeciw karany będzie represjami poprzez wprowadzenie odgórnego i ubezwłasnowolnionego w procesie decyzyjnym – zarządu komisarycznego. Proponowane rozwiązania przeczą idei związkowej, ograniczają niezależność i samorządność, która po ewentualnym wprowadzeniu Statutu w proponowanej treści, pozostanie jedynie w nazwie związku.

Statut w proponowanej formie tworzy ze związku zawodowego jednolitą formację o strukturach hierarchicznych. Nie da się przenieść na grunt związkowy rozwiązań obowiązujących w formacjach mundurowych. Zwracam uwagę, że nie taka jest rola Związku. W ramach zmian tworzy się maszynę urzędniczo-administracyjną, bez umocowania do funkcjonowania w rzeczywistości, którą sztucznie wytworzyli autorzy projektu. Realizując zapisy zmienionego statutu Związek więcej czasu, sił i środków poświęcał będzie na własną obsługę niż na pełnienie funkcji ochronnej.

Tymczasem, o funkcji ochronnej związku w projekcie jest mowa w TRZECH paragrafach. Autorzy projektu najwyraźniej zapominają, że związek zawodowy służy ochronie interesów pracowniczych (ogólnie) a nie realizacji własnych celów, czy też celów organizacji Krajowej, bo to jej najwięcej uwagi poświęca się w projekcie.

Rozwiązania statutowe są niespójne i wewnętrznie sprzeczne. Powoduje to że w większości nie sposób złożyć wniosku o zmianę treści, albowiem jedna zmiana pociąga za sobą konieczność korekt szeregu przepisów.

Dokument ten został przesłany zgodnie z § 69 ust 4 Statutu NSZZ FSG. Przepis ten odnosi się do przesłania projektu. **Projekt powinien być aktem kompletnym, w tym zawierającym stosowne uzasadnienie.** Tylko wówczas opiniujący może się rzetelnie odnieść do proponowanych zmian i celów ich wprowadzenia. Przesłany dokument nie nadaje się do oceny z uwagi na wykropkowane miejsca, skreślenia oraz brak uzasadnienia. Rodzi to poważne wątpliwości, albowiem Komisja Statutowa pracowała ponad 3 lata, a do opracowania tekstu nowego Statutu został ponadto wynajęty zewnętrzny podmiot.

Uzasadnienie zmian jest konieczne dla zrozumienia motywów niektórych zmian a także ich wpływu na funkcjonowanie związku. Niedbałość legislacyjna jest aż nad wyraz widoczna.

Niemniej jednak, w imieniu Zarządu Oddziałowego przy NwOSG przedstawię wstępne stanowisko, mam nadzieję przydatne na dalszym etapie prac nad ostateczną wersją projektu przed przesłaniem go do konsultacji w trybie § 69 ust 4 Statutu NSZZ FSG.

Proponuje się dodanie słowniczka na wstępie Statutu. Określenia pojawiają się w nim zamiennie, wręcz potocznie i dowolnie, tworząc niesłychany bałagan legislacyjny i uniemożliwiający prawidłową interpretację zapisów części Statutu.

Niezbędnym jest dodanie w części ogólnej Statutu stosownych przepisów odnoszących się do zawieszenia członków Związku oraz zawieszenia osób funkcyjnych, w tym określenia sposobu i trybu udzielania „votum”.

W propozycji Statutu nie pojawia się wzmianka o kadencyjności, co może skutkować nieograniczonym jednowładztwem przez niezakreślony okres czasu. Sprzeciwiamy się takiemu rozwiązaniu.

Otrzymany projekt Statutu wykazuje lepszą spójność od projektu przedłożonego w 2019 roku, jednakże nadal jest on wewnętrznie niespójny i posiada wiele błędów redakcyjnych i legislacyjnych. Jako taki, nie nadaje się do poddania pod głosowanie. Rolą ZO jest zgłoszenie

uwag, a nie dokonanie kontroli i korekty redakcyjnej. Po poprawieniu błędów, będziemy oczekiwać na ostateczną wersję propozycji zmian statutowych.

Zmiany proponowane w zakresie struktur krajowych należy analogicznie rozpatrywać względem struktur oddziałowych i terenowych.

Zarząd Oddziałowy NSZZ FSG przy Nadwiślańskim Oddziale SG sprzeciwia się całości dokumentu i oponuje głosowaniu nad jego wprowadzeniem. Ocenia również projekt statutu krytycznie i pozostaje na stanowisku sprzed roku. Jednakże, mając na uwadze przebieg prac legislacyjnych przedkładam, imieniem Zarządu Oddziałowego NSZZ FSG przy NwOSG sugestie oraz wnioski w zakresie dokonania zmian i korekt w części przepisów w następujący sposób:

§ 1

Związek zawodowy działa pod nazwą „Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy Straży Granicznej”, który zwany jest „Związkiem”

Proponuje się dodać słowo „dalej” za słowem „który”

§ 4

Związek jest ogólnokrajową, dobrowolną, samorządną organizacją zawodową zrzeszającą funkcjonariuszy Straży Granicznej oraz emerytów i rencistów Straży Granicznej i Wojsk Ochrony Pogranicza powołaną w szczególności do reprezentowania i obrony ich praw i interesów zawodowych i socjalnych.

Proponuje się zastąpienie funkcyj logicznych – „spójników „i” – w sposób odpowiadający zasadom poprawnej legislacji. Po słowie „Pogranicza” sugeruje się umieszczenie kropki „.”, i zmianę treści zdania drugiego w taki sposób aby wprost wynikały z niego cele związku. „Powołany jest w szczególności do reprezentowania oraz obrony ich praw, interesów zawodowych i socjalnych.”

§ 5

5. Organizacje Oddziałowe mogą posiadać własne sztandary, a ich tryb i wzór określa Zarząd Oddziałowy

Sztandary nie posiadają żadnego trybu. Słowo to należy usunąć z zapisów § 5, jednocześnie rozszerzając ten punkt o „znaki oraz barwy”.

§ 6

Celem Związku jest obrona praw, godności i interesów funkcjonariuszy oraz emerytów i rencistów Straży Granicznej albo Wojsk Ochrony Pogranicza, w szczególności poprzez :

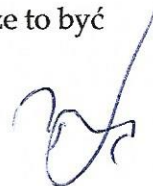
Proponuje się zastąpienie alternatywy rozłącznej „albo” słowami „ a także”, oraz dodanie pkt. 10 o treści „podejmowanie wszelkich działań zmierzających do ochrony emerytów i rencistów SG oraz WOP przed nieusprawiedliwionym ograniczaniem lub odbieraniem prawa do świadczeń z systemu zaopatrzeniowego.” Jednocześnie pojawia się pytanie, jak zamierza dążyć do „stworzenia warunków do podnoszenia kwalifikacji i adaptacji społeczno-zawodowej funkcjonariuszy Straży Granicznej” skoro jest to wyłączna kompetencja Organów SG, szczególnie w zakresie „inicjowania i podejmowania” o której mowa w ust. 3 § 6. Ciężar należy przenieść na stronę służbową a Związek powinien jedynie „aktywnie uczestniczyć”.

§ 7

Związek realizuje swe cele, z uwzględnieniem możliwości finansowo-organizacyjnych, między innymi poprzez:

- 1. reprezentowanie członków Związku lub funkcjonariuszy Straży Granicznej wobec kierownictwa służbowego, organów władzy publicznej lub administracji państwowej, samorządu terytorialnego, albo wobec sądów w ramach obowiązującego prawa*
- 2. opiniowanie oraz aktywne kształtowanie założeń lub projektów ustaw, i innych aktów prawnych dotyczących w szczególności praw i obowiązków funkcjonariuszy Straży Granicznej*

W ust. 2 sugeruje się dopisanie „emerytów oraz rencistów Straży Granicznej oraz Wojsk Ochrony Pogranicza”, tak jak to wynika z celów Związku. Regularne pomijanie tej grupy społecznej w treści Statutu stanowi przejaw dyskryminacji lub przynajmniej ograniczania możliwości działania Związku na ich rzecz. Z kolei w ust. 4 proponuje się zmianę „środowiska funkcjonariuszy” na „członków Związku” lub inne, ostrzejsze określenie. Środowisko funkcjonariuszy obejmuje bowiem również kierownictwo – a co za tym idzie stanowiska w „środowisku” mogą być znacząco różne. Pozostawienie zapisu w tym kształcie może skutkować tym, że Związek będzie zobligowany do prezentowania stanowiska „strony służbowej” co budzi wątpliwości co do zachowania funkcji ochronnej Związku. Proponuje się również usunięcie zapisów ust. 15 odnoszącego się do ustanawiania fundacji. Związek oczywiście może, jako osoba prawna, taką fundację ustanowić, jednakże z punktu widzenia funkcjonowania związku jest to działanie angażujące spore zasoby sił i środków. Może to być

również niekorzystnie postrzegane w środowisku związkowym, albowiem fundacja taka jako byt samoistny, była by wyłączona z kontroli związkowej.

§ 9

Związek współdziałając z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, Komendantem Głównym Straży Granicznej, instytucjami i organizacjami szczebla centralnego oraz posłami i senatorami reprezentowany jest przez Zarząd Główny (...)

Wyłączenie możliwości działania Organizacji Oddziałowych jest zbyt daleko idącym ograniczeniem swobody i samorządności związkowej. Tego rodzaju zapis nie zasługuje na uznanie oraz akceptację Zarządu Oddziałowego przy Nadwiślańskim OSG. Przez wiele lat działalności Związkowej – Organizacje Oddziałowe wypracowały sobie kanały komunikacji z „instytucjami i organizacjami szczebla centralnego”. Nadto, należy podkreślić, że z przepisu nie wynika czym są organizacje szczebla centralnego i o jakich organizacjach mowa. Przepis jest nieprecyzyjny i umożliwiający jego interpretację w sposób nieograniczenie dowolny. Wątpliwości wzbudza również ust. 2, w którym mowa o „Organach wykonawczych”. Nie są one zdefiniowane w treści Statutu, zatem przepis ten ma charakter martwy i nieprecyzyjny. Jako że chodzi o organy wykonawcze związku, po dokonaniu wykładni językowej przepisu można domniemywać, że Zarząd Główny może współdziałać z organami wymienionymi w ust. 2 po uzyskaniu zgody Zarządu Głównego. Przepis w tej formie nie może utrzymać się w treści ostatecznie przyjętego Statutu.

§ 10

Należy bezwzględnie usunąć zapisy tego przepisu z treści Statutu (w szczególności ust. 1) albowiem nakłada on obowiązki na Stronę Służbową co jest niedopuszczalne z punktu widzenia Statutu Związku. Nadto, obowiązek o którym mowa powyżej wynika z art. 33 ustawy o związkach zawodowych

§ 11

Przepisy o „właściwości” nie zasługują na poparcie Zarządu Oddziałowego, który reprezentuje. W pierwszej kolejności należy podkreślić, że w Warszawie funkcjonują dwa Zarządy Oddziałowe oraz trzy Zarządy Terenowe. I żaden z nich nie posiada właściwości miejscowej w żadnej ze spraw. Powiązanie z kolei właściwości miejscowej z terytorialnym zasięgiem placówki nie odnajduje odzwierciedlenia w treści statutu. Mało tego, zapisy te przeczą treści art. 25 (i następne) k.c. i są trudne do weryfikacji w toku przyjęcia nowego

członka do związku zawodowego. Z kolei powiązanie członkostwa związkowego z miejscem zamieszkania skutkuje tym, że osoby zainteresowane przystąpieniem do związku zawodowego a mieszkające w miejscowości w której nie funkcjonują struktury związkowe – nie będzie mógł do związku przystąpić.

§ 12

Brak określenia organu odpowiedzialnego za zatwierdzenie deklaracji członkowskiej powoduje kłopoty interpretacyjne niemożliwe do usunięcia – a tym samym przepis ten w proponowanym brzmieniu nie zasługuje na uwzględnienie w treści Statutu.

§ 13

Deklaracja nie może być uważana za zatwierdzoną. Oczywiście, możliwym jest milcząca zgoda organu, jednakże musi to wynikać wprost z przepisu. Ponownie pojawia się alternatywa rozłączna która rozmywa kompetencje odpowiedniego organu wykonawczego. Deklaracja członkowska powinna być zatwierdzana w drodze uchwały.

Zapis ust. 8 wprowadza postępowanie przed III instancją w toku postępowania odwoławczego. Skutkuje to ograniczeniem swobody funkcjonowania Zarządów Oddziałowych, które stają się niewolnikami ostateczności rozstrzygnięć podejmowanych przez Zarząd Główny.

§ 14

Proponuje się dodanie w ust. 2 słowa „uzasadniony” przed słowem „wniosek”

§ 15

W ust. 1 pkt. 2 proponuje się zmianę na „złożenia pisemnej rezygnacji z członkostwa”, a w ust. 1 pkt. 3 „uprawomocnienia się uchwały w przedmiocie pozbawienia członkostwa”. Przy takiej konstrukcji zapisu ust. 1 pkt. 6 sugeruje się umieścić w ust. 4 pkt. 3 o treści „w przypadku uprawomocnienia się orzeczenia sądu, skazującego za przestępstwo inne niż określone w ust. 1 pkt. 6.” Przestępstwa umyślne stanowią dość wąską kategorię najcięższych przestępstw. I tak, w brzmieniu proponowanym Związek nie mógłby pozbawić członkostwa osoby skazanej za niektóre występki.

W ust. 7 proponuje się usunięcie słowa „hierarchicznie”, albowiem Związek nie charakteryzuje się hierarchicznością, a zarządy oddziałowe mogą być traktowane jako samodzielne byty prawne, w „ramach organizacji”.

Ust. 9 jest lapsusem językowym o niezrozumiałej treści. „Członek Związku pozbawiony w nim członkostwa” nie jest przecież członkiem Związku. Jeśli autor miał na myśli sytuację, w której ktoś pozbawiony uprzednio członkostwa bierze udział w zebraniu założycielskim – wówczas proponuje się zmianę na treść „Osoba pozbawiona członkostwa w Związku (...)”.

§ 16

Związek co do zasady może wyróżniać swoich członków oraz inne osoby. Skoro został ustanowiony „Medal za zasługi dla Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy Straży Granicznej” to wyróżnianie „nagrodą” jawi się jako nieusprawiedliwione i narażające związek na zbędne koszty. Podstawową funkcją związku jest funkcja ochronna, o czym autor omawianego zapisu zdaje się nie pamiętać.

§ 18

Zapisy przepisu § 18 nie uwzględniają przeniesień służbowych członków Związku pomiędzy Oddziałami SG. Nadto, podkreślić należy, że przekazywanie deklaracji członkowskiej w sytuacji w której dochodzi do likwidacji Organizacji związkowej – a tym samym sytuacji o której mowa w § 15 – budzi uzasadnione wątpliwości do zachowania zgodności z przepisami o ochronie danych osobowych. Jako, że członkostwo w związku jest dobrowolne, na wypadek likwidacji lub rozformowania, osoba taka powinna złożyć nową deklarację członkowską. Nadto, nie uwzględnia się sposobu i trybu postępowania w przypadku emerytów oraz rencistów.

§ 20

„Prawo” członka Związku rodzi po stronie Związku „Obowiązek”. W proponowanym kształcie Związek nie jest w stanie zagwarantować praw wszystkim swoim członkom. Sugerowana jest zmiana redakcyjna na „członek Związku „może” lub przeredagowanie katalogu praw w sposób umożliwiający ich późniejszą realizację.

§ 21

Należy uwzględnić niezawinione bądź usprawiedliwione niewywiązywanie się przez członków Związku z obowiązków określonych tym przepisem. W proponowanym kształcie, niezależnie od okoliczności (czy to służbowych, czy osobistych) członkowie Związku są zobligowani do wykonywania nałożonych na nich obowiązków.

§ 24

Organizacja Oddziałowa (zakładowa w rozumieniu ust. o zw. zaw.) jest podstawową organizacją związkową. Nie jest dopuszczalna jakakolwiek forma nadrzędności czy podległości. Zapis pozostawiony w tej formie przeczy wprost nie tylko ustawie, ale również idei związkowej.

Co do ust. 2 należy zauważyć, że ustawa o związkach zawodowych przypisuje drugorzędną rolę międzyzakładowej organizacji związkowej. Organizacja międzyzakładowa stanowić ma odmianę organizacji zakładowej dla przypadków, w których organizacja zakładowa nie mogłaby działać. Uzasadnione pozostaje zatem jednakowe traktowanie obu rodzajów organizacji związkowych.

§ 26 - § 27

Organizacja Oddziałowa jest podstawową jednostką organizacyjną Związku. Posiada ona przymiot zdolności prawnej i reprezentuje swoich członków przed pracodawcą (Komendantem Oddziału). Organizacja terenowa może być jednostką pomocniczą. Wszelkie zapisy o podrzędności czy nadrzędności wzbudzają największe wątpliwości co do swojej legalności.

Przekazywanie dokumentacji Zarządowi Głównemu jest niedopuszczalne. Organizacja Oddziałowa (zakładowa) jest niejako samodzielnym bytem prawnym, obowiązującym do rozliczania się z zaciąganych zobowiązań czy właściwego obchodzenia się z dokumentacją, w tym z dokumentacją archiwalną.

Ograniczanie ilości organizacji terenowych do „jednej” jest również niedopuszczalne albowiem ogranicza się w ten sposób wolność zrzeszania się i swobodę działalności związkowej. § 27 wymaga istotnych zmian redakcyjnych. Jest nieczytelny, niezrozumiały i sprzeczny z ustawą. Na marginesie wspomnień należy, że powiązanie miejsca zamieszkania

z właściwością miejscową Organizacji Terenowej jest zapisem abstrakcyjnym i nieskutecznym. Organizacja Terenowa nie posiada właściwości miejscowej.

§ 41

Treść punktu 3 wyklucza wykonania prawa głosu przez członków GKR albo wyklucza składanie przez nich wniosków.

§ 42

Sugeruje się usunięcie spójnika „albo” i zastąpienie go „lub”. Konstrukcja, w której używa się „albo” powoduje taki stan rzeczy, że na Krajowym Zjeździe Delegatów, jeśli dokona się odwołania Przewodniczącego to nie będzie można dokonać wyboru nowego Przewodniczącego.

§ 46

Zarząd Główny nie może kierować bieżącą działalnością Związku, ponieważ Organizacje Oddziałowe posiadają osobowość prawną. Nadto, jest organem wykonawczy Organizacji Krajowej. To jej działalnością może kierować, w granicy uchwał podjętych przez Krajowy Zjazd Delegatów.

Udzielanie pełnomocnictw do działania w imieniu Zarządu Głównego jednostkom organizacyjnym Związku jest zapisem niezrozumiałym. Jednostki organizacyjne nie są zdefiniowane w Statucie. Nadto, niezrozumiałym jest aby organ wykonawczy udzielał pełnomocnictwa Organowi stanowiącemu w innej organizacji związkowej.

§ 47

Zarząd komisaryczny jest środkiem o charakterze represyjnym. Z niejasnych zapisów statutu wynika, że zarząd ten miałby być powoływany w miejsce zarządu oddziałowego, który jest organem stanowiącym organizacji oddziałowej i jest obowiązany wykonywać uchwały oddziałowego zjazdu delegatów – tj. organu stanowiącego organizacji oddziałowej. Taka konstrukcja z jednoczesnym ograniczeniem działania zarządu komisarycznego od zgody Zarządu Głównego prowadzi w prostej linii do obstrukcji w funkcjonowaniu Organizacji Oddziałowej. Stanowi to nadmierną, niczym nieusprawiedliwioną ora nieuprawnioną

ingerencję w zasadę samorządności i niezależności Organizacji Oddziałowej która, jak już wspomniano wielokrotnie, posiada osobowość prawną.

Wnioskowanie przez Zarząd komisaryczny o odwołanie wszystkich struktur Organizacji Oddziałowych i Terenowych jest nieuprawnione.

§ 53 - § 70

Główna Komisja Rewizyjna jest organem (prawdopodobnie nadzorczym, co nie wynika jednak z treści statutu) Organizacji Krajowej. Jej rola zatem ogranicza się tylko i wyłącznie do pracy w obszarach odpowiedzialności i kompetencji Organizacji Krajowej. GKR nie ma uprawnień nadzorczych w sferze działania Organizacji Oddziałowych, nie jest też podmiotem nadzorczym nad ich funkcjonowaniem. Organizacje Oddziałowe posiadają własne organy nadzorcze. Dlatego też niemożliwa jest kontrola przez GKR wszystkich jednostek organizacyjnych związku.

Dokonywanie wykładni statutu przez GKR jawi się jako niemożliwe do zrealizowania w związku z niespójnością treści proponowanego Statutu.

Problematyka zarządu komisarycznego została omówiona powyżej.

Wstrzymywanie realizacji uchwał wg. własnego uznania, przez GKR stanowi przejaw nieuprawnionej ingerencji w samorządność Organizacji Oddziałowych.

§ 97

Powtórne głosowanie nie jest wnioskiem formalnym.

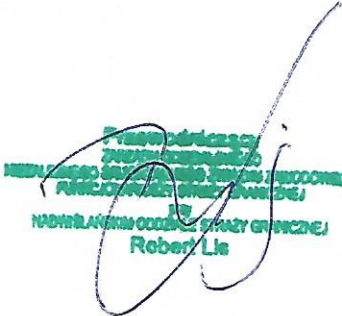
Nadto proponuje się dopisanie następujących przepisów:

W zakresie zawieszenia w prawach:

1. Członka Związku zawiesza się w jego prawach w przypadkach:
 - 1) Niewywiązywania się z obowiązków członkowskich
 - 2) w przypadku zaistnienia przeszkód prawnych w przynależności do związków zawodowych
 - 3) w razie jego tymczasowego aresztowania

- 4) wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe umyślne
2. Członka Związku można zawiesić w jego prawach w przypadkach:
 - 1) wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo nieumyślne, ścigane z oskarżenia publicznego albo przestępstwo skarbowe nieumyślne
 - 2) na jego pisemny, uzasadniony wniosek
 3. W okresie zawieszenia, w przypadkach określonych w ust. 1, członek Związku nie jest zobowiązany do odprowadzania składek członkowskich, nie może brać udziału w zebraniach i zjazdach ani wykonywać powierzonych mu funkcji związkowych.
 4. W przypadku o którym mowa w ust. 2 w okresie zawieszenia, członek związku zawodowego nie jest zobowiązany do odprowadzania składek członkowskich, jednakże może brać udział w zebraniach i zjazdach, bez prawa głosu.
 5. Zawieszenie następuje w drodze uchwały właściwego Zarządu Terenowego albo Oddziałowego.
 6. Do postępowania odwoławczego w przedmiocie zawieszenia członkostwa stosuje się odpowiednio przepisy (...)

Przewodniczący
Związku Zawodowego
Pracowników Samodzielnych
Publicznych Zakładów Usług
i
Nadmorskiej Oddziału Stacji Granicznej
Robert Lis